



חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי, התשפ"ג

בסימון: "מנהיגים את הדרך"

"הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים חֲכָמִים וְנַבְנִים וַיִּדְעוּ

לְשַׁבְּטֵיכֶם וְאֲשִׁיחֶם בְּרֹאשֵׁיכֶם"

(דברים א, יג)

חוברת השאלות

**יוצא לאור על ידי
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער**

**הממונה על חידוני התנ"ך
אריאל וייס**

**מרכז החידון
חננאל מלכה**

**מחבר השאלות
יואב שלוסברג**

**עורך החידון
דוד רוזנברג**

© כל הזכויות שמורות

שמות משתתפי מוחנה התנ"ך העולמי

אוסטרליה	שמואל אייזנברג
אנגליה	אביגיל ראו
אנגליה	שירה במברגר
ארגנטינה	אלישע שחיבר
ארגנטינה	גילה שרה דישי
ארגנטינה	יעל מישה
ארה"ב	ג'ק פרידמן
ארה"ב	מאיה טרט
ארה"ב	קיילע שכטר
ארה"ב	תמר דהן
ברזיל	ביאטריס סנטו רודריגז (חנה סטלה)
ברזיל	דבורה קטרי
ברזיל	שמחה פרידה זיץ
גרמניה	אלי אפאנסב
גרמניה	וסוולד אנטונוב
גרמניה	שמואל וקסלר
דרום אפריקה	איילת דוננברג
דרום אפריקה	אלה הדר מנדלברג
דרום אפריקה	ברוריה כץ
הונגריה	אישטבן זילוואסי

הונגריה
ונצואלה
ישראל
ישראל
ישראל
ישראל
מקסיקו
מקסיקו
ניו זילנד
ספרד
פנמה
פנמה
צ'כיה
צרפת
צרפת
צרפת
קולומביה
קוסטה ריקה
קנדה
קנדה
שווייץ

שמואל שטרן
שירה גרשון
אמונה כהן
נטע לקס
עומר קדר
עמית אטל
אילנה קטאן
מרדכי טואשי
ינון אהרונ
יוסף סלמה
אברהם צרפאתי
מרדכי אשכנזי
שילת נאוי
יונה תמים
נתן טוביאנה
אלי נאבת
דבורה רודריגז רוכמן
גדי שטרן ברויטמן
אליהו עוזיאל
לביאה אסתר זמן
רואי ניים

שופטי החידון

**ח"כ אמיר אוחנה
יו"ר הכנסת ויו"ר חבר השופטים**

**אלוף במיל' דורון אלמוג
יו"ר הסוכנות היהודית**

**יפעת עובדיה-לוסקי
יו"ר קק"ל**

**יעקב חגואל
יו"ר ההסתדרות הציונית**

**גלעד גבריהו
בנו של חיים גבריהו, ממייסדי חידון התנ"ך לנוער**

**יעל שבח
מחכנת ופובליציסטית**

**רותי אנטהון טוריצקי
מחכנת ומרצה**

**יואב שלוסברג
חתן התנ"ך לשעבר ומחבר השאלות**

**הלל כהן
חתן התנ"ך העולמי לנוער התשפ"ב**



ירושלים, ט"ז שבט תשפ"ג
7 פברואר 2023

ראש הממשלה
PRIME MINISTER

ברכת ראש הממשלה לאלבום חידון התנ"ך

מכובדי וידידי,

מדינת ישראל, שב-75 שנותיה קולטת לתוכה המוני יהודים משבעים גלויות, זקוקה לסיפור לאומי מלכד. כולנו רוצים לחוש מחוברים אלה לאלה בעבותות של זיכרון משותף, זיקה למולדת וזהות מוצקה. לכולנו נחוצה ידיעת העבר כבסיס לעשיית ההווה ולהגשמת חזון העתיד.

התנ"ך הוא היסוד והשורש של סיפור ייחודי זה. עם קטן, שעלה על במת ההיסטוריה לפני אלפי שנים, חידש לאחר גלות ארוכה את תקומתו בארץ אבותיו. מהיכן ינקנו את תעצומות הנפש לעשות זאת? מגיבורי התנ"ך, שהנחילו לנו את הצו: 'מעשה אבות סימן לבנים'.

ואכן התנ"ך משמש לנו מצפן רב-עוצמה. על קיבוץ הגלויות נאמר – "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל" (ישעיהו כ"ז, י"ב). על החוסן הביטחוני – "ורדפתם את אויביכם ונפלו לפניכם לחרב" (ויקרא כ"ו, ז'). על השגשוג הכלכלי – "יצו ה' איתך את הברכה באסמך ובכל משלח ידך" (דברים כ"ח, ח'). על פריחת החקלאות – "והרבית את פרי העץ ותנובת השדה" (יחזקאל ל"ו, ל'). על מהפכת התחבורה – "סולו סולו המסילה" (ישעיהו ס"ב, י').

אני עצמי – בהמשך ליוזמתו של ראש הממשלה הראשון, דוד בן-גוריון – חידשתי את חוג ראש הממשלה לתנ"ך בירושלים. בצד זאת אני מקפיד להשתתף מדי שנה בחידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי, שמעלה את קרנו של התנ"ך בזמננו. על אף שחלפו שישה עשורים מאז החידון הראשון, המפעל הערכי והחינוכי החשוב ממשיך ליצוק תוכן רוחני ביום העצמאות.

התנ"ך, ספר הספרים הנצחי, שייך למבוגרים ולצעירים כאחד. כשאני רואה את הנוער הישראלי, ולצידו את בני-הנוער מתפוצות עמנו, קוראים בעברית, לומדים בעברית ומשיבים בעברית – ליבי מתרחב בגאווה. כמובן, אני מפציר בנערים ובנערות מחו"ל לשוב לישראל בהזדמנות הראשונה ולהקים כאן את ביתם.

ואיך אפשר בלי הנקודה המשפחתית? חוג ראש הממשלה לתנ"ך נושא את שמו של חמי האהוב, אביה של רעייתי שרה, שמואל בן ארצי ז"ל. שמואל, שהיה איש מחתרת, חלוץ ומורה מחונן לתנ"ך, הוריש את אהבת התנ"ך לנכדו – בנו אבנר. אבנר הוכתר בעבר כסגן שני לחתן התנ"ך העולמי, ועל כך נאמר: "ישמח אביך ואימך, ותגל יולדתך" (משלי כ"ג, כ"ה).

בברכה,
בנימין נתניהו

Jerusalem, Israel

ברכת שר החינוך

מר יואב קיש

"הבו לכם אנשים חכמים ונבנים ... ואשימם בראשיכם" (דברים א, י"ג)

אהבת התנ"ך ואהבת מדינת ישראל כרוכות זו בזו. השנה אנו חוגגים 60 שנה לחידון התנ"ך ו-75 למדינת ישראל. נושא השנה הוא: מנהיגות ואכן, בפרקי התנ"ך בתקופות שונות, אנו פוגשים מנהיגות נחושה, חדורת שליחות ומחויבות ובעלת אחריות לאומית. מנהיגות כרוכה במסע ארוך של נחישות, גבורה, אומץ לב, ראיית הנולד והיערכות לקראת העתיד. כל אלה בשילוב נתינה אין סופית ואמונה צרובה בעם ישראל ובנצח ישראל. בכל דור קמו לנו מנהיגים שהובילו את קהילות עם ישראל, במצבים קשים ומורכבים לאורך ההיסטוריה. ברדיפות, בפרעות, בפעולות גירוש ובגזירות שונות שמטרתן הייתה להכחיד את העם והמורשת.

התנ"ך הוא המטען התרבותי והבסיס המשותף לכולנו. התנ"ך הוא הכלי המלכד במהלך ההיסטוריה של כל הדורות וכל הגלויות. התנ"ך הוא העוגן האיתן והיציב שמלווה אותנו ומאחד אותנו. בימים אלה במיוחד נחזק את המשותף והמאחד, את ההתמדה בדרך לאחדות בסבלנות ובסובלנות. הייחודיות והאחדות היהודית היא זו שחיברה אותנו במשך כל הדורות. האחדות שרירה וקיימת גם אם קיימים הבדלים וסגנונות שונים. מחויבות לעתיד העם והארץ מצריכה גילוי אחריות וערבות הדדית המובילים תמיד לסולידריות וחיים משותפים. אני רואה חשיבות רבה בחיזוק לימודי התנ"ך וההיסטוריה בכל מוסדות החינוך. בהדגשת מנהיגי המופת שקמו לנו בכל הדורות. העשרת ידיעותיהם של התלמידים תוך תחושת שייכות ומחויבות לעיצוב דמותה של החברה הישראלית והמשך קיומנו כעם וכחברת מופת בארץ ובעולם. מתמודדים יקרים, אתם שלמדתם, חזרתם ושיננתם. ההצלחה וההצטיינות כבר שלכם, לאור המסע הארוך שעשיתם עד לרגע זה.

עלו והצליחו!

בברכה,
יואב קיש
שר החינוך

ברכת יו"ר הסוכנות היהודית

אלוף (מיל') דורון אלמוג

בני נוער, משתתפי חידון התנ"ך העולמי היקרים,

חידון התנ"ך הבינלאומי לנוער בתפוצות הוא אחד הסמלים המובהקים של יום העצמאות.

ספר הספרים מהווה את יסוד תרבותנו ומורשתנו כעם וכחברה על כל גווניה.

קיום החידון ביום העצמאות מהווה ביטוי של החיבור העמוק בין המסורת היהודית, שהתנ"ך הוא בסיסה, לבין עצם חיינו כאן, כעם, במדינת ישראל היום. המסורת נותרה בליבו של העם היהודי לאורך הדורות.

הסוכנות היהודית פועלת לקירוב לבבות בין כל חלקי העם היהודי בכל יום. חידון התנ"ך הוא ביטוי נוסף לקרבה ולקשר העמוק בין יהדות התפוצות למדינת ישראל. אני רואה בחידון והתהליך הנלווה אליו כלי חיבור חשוב ביותר לדור הצעיר בישראל ובתפוצות. המשתתפים בו מייצגים את כל גווניו של העם היהודי, מנכיחים את עוצמת העם היהודי ויוצרים גשר חי בין העם בישראל לבין העם היהודי בכל קצוות תבל.

אתם, משתתפי החידון ובני משפחותיכם, מממשים את החזון התנכ"י ואת החיבור של עם ישראל למורשתו, ארצו וזהותו: מכל מקום בעולם שבו תהיו אתם לומדים את התנ"ך לעומקו, מפיחים חיים באותיות ומגשימים את ייעודו, להוסיף אור ולהרבות אהבה בעולם.

יחד עם הציבור בישראל ובתפוצות אתם מהדקים את החוליות בשרשרת הדורות. בתוך תקופה יוצאת דופן במדינתנו האהובה, אנחנו ממשיכים את המסורת, השרשרת ממשיכה, החוליות מתווספות, הדורות מתחדשים והקשר העז נמשך.

וכפי שאמר ה' לגדעון: "לכו בכוחכם זה!",
יום עצמאות שמח.

בברכה,

דורון אלמוג, אלוף (מיל')

יושב ראש הנהלת הסוכנות היהודית

מבנה החידון ושלביו

השלב	המשתתפים	הנושא	הניקוד
קדם פומבי	כלל המשתתפים	מבחן מוקדם בכתב	50
פומבי שלב ראשון	16	שאלות בעקבות סרטונים	10
פומבי שלב שני	8	זיהוי ספר על פי רמזים ושאלות בזק	30
פומבי שלב שלישי	4	שאלת ראש הממשלה	32
פומבי שלב רביעי	2	ראש בראש	20

חומר הלימוד לחידון העולמי

תורה

בראשית: כל הספר
שמות: א-כ, כד, לא-לד
ויקרא: י-יא, כג-כד
במדבר: ט-יז, כ-כה, כז, לא-לד
דברים: כא-כה, לא-לד

נביאים ראשונים

יהושע: א-יא, יד, יז, כב-כד
שופטים: כל הספר
שמואל א': כל הספר
שמואל ב': כל הספר
מלכים א': כל הספר
מלכים ב': כל הספר

נביאים אחרונים

ישעיה: א-יא, כד-כט, לה
ירמיה: א-ב, ל-מה
יחזקאל: א-ד, יא-טו, לו-לט

תרי עשר

הושע: א-ו
יואל: כל הספר
עמוס: כל הספר
עובדיה: כל הספר
יונה: כל הספר
מיכה: כל הספר
נחום: כל הספר
חבקוק: כל הספר
צפניה: כל הספר
חגי: כל הספר
זכריה: א-ח
מלאכי: כל הספר

כתובים

תהלים: נא-נט
משלי: א-ט
איוב: א-ב, מב
שיר השירים: כל הספר
רות: כל הספר
איכה: א-ג
קהלת: א, ט-יב
אסתר: כל הספר
דניאל: א-ו, ט-י
עזרא: א, ג-י
נחמיה: א-ו, ח-י, יג
דברי הימים א: כח-כט
דברי הימים ב: כה-כח

חידון התנ"ך העולמי לנוער, התשפ"ג

תקנון החידון ומדרי

- א. בחידון הגמר ישתתפו עד שישה-עשר נציגים מהתפוצות ומישראל, אלה שיצברו את מרב הנקודות בחידון בכתב.
- ב. בחידון העולמי בכתב ניתן לצבור עד 50 נקודות. ניקוד זה יצטבר לניקוד אותו יצברו המתמודדים בחידון הפומבי, למעט הניקוד בשלב הראש בראש.
- ג. בחידון הפומבי ניתן לצבור עד 92 נקודות.
- ד. הממונה על החידון ידאג לשמירה על הסודיות של שאלוני החידון ולעריכתם על-פי כללי התקנון.
- ה. בחידון הפומבי 4 שלבים.

השלב הראשון: שאלות בעקבות סרטונים

- א. בשלב זה יוצגו סרטונים בנושא המרכז של החידון, מנהיגים את הדרך.
- ב. לאחר כל סרטון תוצגנה שאלות לארבעה מתמודדים.
- ג. כל מתמודד יישאל שאלה אחת בת שני חלקים הקשורה באירוע מקראי שיש לו זיקה לנושא החידון.
- ד. תשובה נכונה על כל חלק תזכה ב-5 נקודות, ובסך הכול 10 נקודות.

השלב השני: זיהוי ספר באמצעות רמזים ושאלות בזק באמצעות מחשב

- א. בשלב זה ישתתפו עד 8 מתמודדים, אלה שיצברו את הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר.
- ב. בשלב זה יישאל כל מתמודד שאלות בעזרת מחשב בשני חלקים.
- ג. בחלק הראשון- יהיה על המתמודד לזהות ספר על פי רמזים.

- ד. זיהה המתמודד על-פי הרמז הראשון בלבד – יזכה ב-8 נקודות.
- ה. זיהה המתמודד על-פי הרמזים הראשון והשני – יזכה ב-5 נקודות.
- ו. זיהה המתמודד על-פי שלושה רמזים – יזכה ב-3 נקודות.
- ז. הזמן המוקצב לחלק זה הוא 30 שניות.
- ח. בחלק השני יהיה על המתמודד לענות על מקבץ בן 5 שאלות בזמן קצוב של 60 שניות.
- ט. תשובה נכונה על כל אחת מהשאלות בחלק זה תזכה את המתמודד ב-4 נקודות.
- י. סך הכל ניתן לצבור בחלק זה 20 נקודות.
- יא. אם המתמודד משתהה במענה על שאלה, הוא זכאי לבקש מהמנחה לעבור לשאלה הבאה, אולם לא יוכל לחזור ולענות על שאלה זו.
- יב. מתמודד שיזהה בחלק הראשון את הספר על-פי הרמז הראשון בלבד ויענה תשובות נכונות על כל חמש השאלות בחלק השני, יזכה בתוספת של 2 נקודות.
- יג. בשלב השני על שני חלקיו ניתן לצבור סך הכל עד 30 נקודות.

השלב השלישי: שאלת ראש הממשלה

- א. בשלב זה ישתתפו עד 4 מתמודדים – אלה שיצברו את הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר.
- ב. בשלב השלישי יהיה על המתמודדים לענות על 16 שאלות תחת נושא מרכז בזמן קצוב של 5 דקות.
- ג. תשובה נכונה על כל שאלה תזכה את המתמודד בשתי נקודות.
- ד. סך הכל ניתן לצבור בשלב זה עד 32 נקודות.

השלב הרביעי: "ראש בראש"

- א. לשלב זה יעפילו 2 המתמודדים שיצברו את הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר מתוך ניקוד מקסימלי של 122 נקודות.
- ב. בתחילת שלב זה יימחקו כל הנקודות שצברו המתמודדים עד כה, ויחלו את ההתמודדות ללא ניקוד.
- ג. שלב זה בנוי מ-10 צמדי שאלות עם נושא מרכז לכל צמד.
- ד. השאלות תישאלנה לסירוגין, למעט צמד אחד בו יתחלף סדר העונים, כפי שנקבע מראש.
- ה. על המתמודד לענות על השאלה באופן מידי.
- ו. תשובה נכונה לכל שאלה מזכה ב-2 נקודות. בשלב זה יוכל כל מתמודד לצבור עד 20 נקודות.
- ז. המתמודד/ת שיצבור/תצבור את מירב הנקודות בשלב זה י/תוכתר כחתן או ככלה של חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי ה-60.

- ח. אם לא תהיה הכרעה בתום שלב זה יוכרזו שני המתמודדים כחתנים או ככלות, ללא שימוש בשאלת המילואים.

תעודות ופרסים לזוכים

- א. כל אחד מארבעת הזוכים במקומות הראשונים יקבל תעודה עם ציון המקום אותו קטף, יחד עם ספר.
- ב. לזוכים בשני המקומות הראשונים תוענק מלגת לימודים באחד ממוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל, לפי בחירתם.
- ג. לזוכים במקומות השלישי והרביעי יוענק מחשב נייד.

שאלת המילואים:

- א. בכל שלב במהלך החידון (למעט שלב הראש בראש) בו אין הכרעה על זהות העולים לשלב הבא, ייעשה שימוש בשאלת המילואים, עליה ענו המתמודדים מבעוד מועד.
- ב. ציון שאלת המילואים לא מצטבר עם הניקוד בחידון בשום שלב, אלא נועד רק למקרים בהם אין הכרעה (למעט בסיום שלב הראש בראש בו יוכתרו שני זוכים במקום הראשון במקרה של שוויון בניקוד).
- ג. אם גם בניקוד שאלת המילואים ישנו שוויון, תושג ההכרעה לפי הניקוד אותו צברו המתמודדים בחידון בכתב- בעל/ת הניקוד הגבוה יותר י/תהיה זה/ו שי/תעפיל לשלב הבא.

תיקון תשובה

- א. ענה המתמודד תשובה שאיננה נכונה בכל שלב משלבי החידון לא תינתן לו הזדמנות שנייה לענות על שאלה זו, למעט במקרה בו המתמודד מתקן את תשובתו תוך כדי דיבור ואומר את התשובה הנכונה.
- ב. במקרה בו ענה המתמודד תשובה נכונה וחזר בו תוך כדי דיבור וענה תשובה שאיננה נכונה, יש לקבל את התשובה האחרונה שנענתה והמתמודד לא יקבל ניקוד על שאלה זו.

ערעורים

- א. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד, בין שלב לשלב. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
- ב. הערעור יוגש בכתב ובצורה מכובדת למזכירות החידון במהלך ההפסקות.
- ג. בתום בדיקת הערעור תהא פסיקתם של השופטים סופית ואי אפשר לערער עליה לאחר החידון.

ד. אין להגיש ערעור לאחר החידון בכל מקרה שהוא.
ה. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

סדר הצגת השאלות למתמודדים בחידון הפומבי

א. סדר הצגת השאלות למתמודדים יהיה לפי סדר ישיבתם.
ב. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה מלאה על השאלה, יכריז או תכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.
ג. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה חלקית, ייועץ יושב הראש בחבריו השופטים ויכריז על מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.
ד. לא ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה, יכריז יושב הראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם ס ליד שם המתמודד/ת.
ה. ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה באופן לא נכון, יכריז יושב הראש "תשובה לא נכונה, אין נקודות", ובטופס השיפוט יירשם ס ליד שם המתמודד/ת.

מתמודדים בעלי לקויות למידה וצרכים מיוחדים

א. כל המתמודדים זכאים להקראת השאלות על ידי מנחה החידון.
ב. בשלבים הראשון והרביעי, יהיו שופטי החידון רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה למתמודדים בעלי לקויות שיבקשו זאת ובתנאי שיהיו זכאים לכך.
ג. בשלב השני – למתמודדים בעלי לקויות חושיות ופיזיות תינתן הארכת זמן של 15 שניות.

חבר השופטים והשופטות

- א. חבר השופטים מורכב מיושב הראש, מחבר השאלות ואישים נוספים.
- ב. יושב הראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן/ת זכה/זכתה בהן. בנוסף, עליו לפקח על רישום הניקוד בטבלאות הניקוד.
- ג. יושב הראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
- ד. בעת הצורך, אם לא השיב/ה המתמודד/ת תשובה מלאה, יקרא יושב הראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד את חבריו השופטים בקריאת חלק מהתשובות.
- ה. בסוף החידון יורה יו"ר חבר השופטים למנחה להכריז את שם חתן או כלת החידון העולמי לנוער יהודי לשנת תשפ"ג.
- ו. לשופטים לא יהיו קשרים משפחתיים או אישיים עם המתמודדים.

הנושא השנתי: "מנהיגים את הדרך", 75 שנה למדינת ישראל



הסוכנות היהודית
לארץ
JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL
ישראל

"הָבּוּ לָכֶם אֲנִישִׁים
חֲכָמִים וְגִבּוֹרִים ...
וְאִישִׁימָם בְּרֵאשֵׁיכֶם"
(דברים א, י"ג)

חידון התנ"ך העולמי לנוער

תשפ"ג



השלב הראשון

שאלות בעקבות סרטונים

שאלה מספר 1

אליעזר בן יהודה החיה את השפה העברית כשפה מדוברת והחליף מילים לועזיות במילים עבריות.

נביא מנבא כי לעתיד לבוא "יחזיקו עשרה אנשים מכל לשנות הגוים והחזיקו בכנף איש יהודי לאמר {...}"

א. מי הנביא?

ב. מה יאמרו האנשים?

תשובה:

א. זכריה

ב. האנשים יבקשו להצטרף לעם ישראל

"כה אמר ה' צבאות בָּיְמֵי הַהֵמָּה אֲשֶׁר יִחְזִיקוּ עֶשְׂרֵה אָנָּשִׁים מִכָּל לְשׁוֹנוֹת הַגּוֹיִם וְהִחְזִיקוּ בְּכַנֶּף אִישׁ יְהוּדִי לֵאמֹר נִלְכָּה עִמָּכֶם כִּי שִׁמְעֵנוּ אֱלֹהִים עִמָּכֶם".

(זכריה ח, כג)

שאלה מספר 2

בנו הבכור של בן יהודה, שהתפרסם בשם איתמר בן אב"י, נקרא בשנותיו הראשונות בשם הפרטי בן ציון.

אחד מנביאי תרי עשר קורא לבני ציון: "וּבְנֵי צִיּוֹן גִּילוּ וְשִׂמְחוּ בַּה' אֱלֹהֵיכֶם כִּי נָתַן לָכֶם אֶת הַמּוֹרָה לְצִדְקָה וַיּוֹרֵד לָכֶם גֶּשֶׁם מוֹרָה וּמִלְקוֹשׁ בְּרָאשׁוֹן"

א. מי הנביא?

ב. מה הסיבה לשמחה בירידת הגשמים על פי דברי הנביא?

תשובה:

א. יואל

ב. צמיחת היבול מחדש לאחר שהארבה הביא לחיסולו

"וּבְנֵי צִיּוֹן גִּילוּ וְשִׂמְחוּ בַּה' אֱלֹהֵיכֶם כִּי נָתַן לָכֶם אֶת הַמּוֹרָה לְצִדְקָה וַיּוֹרֵד לָכֶם גֶּשֶׁם מוֹרָה וּמִלְקוֹשׁ בְּרָאשׁוֹן: וּמָלְאוּ הַגְּרָנוֹת בַּר וְהִשִּׁיקוּ הַיְקָבִים תִּירוֹשׁ וַיִּצְהַר: וְשָׁלַמְתִּי לָכֶם אֶת הַשָּׁנִים אֲשֶׁר אָכַל הָאֲרֵבָה הַיֵּלֶק וְהַחֲסִיל וְהַגָּזִם חִילִי הַגָּדוֹל אֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי בָכֶם."

(יואל ב, כג-כה)

שאלה מספר 3

במלחמת אחים שהייתה בישראל זיהו הרודפים בני שבט מסוים
על פי מבטאם המיוחד: "ויאמרו לו אִמֶּר נָא שְׁבַלְתָּ וַיֹּאמֶר סְבַלְתָּ
וְלֹא יָכִין לְדַבֵּר כֵּן"

א. מי היו הרודפים?

ב. מאיזה שבט היו הנרדפים?

תשובה:

א. יפתח ואנשי הגלעד

ב. שבט אפרים

"וַיִּקְבֹּץ יִפְתָּח אֶת כָּל אַנְשֵׁי גִלְעָד וַיִּלָּחֶם אֶת אַפְרַיִם וַיִּכּוּ אַנְשֵׁי
גִלְעָד אֶת אַפְרַיִם כִּי אָמְרוּ פְּלִיטֵי אַפְרַיִם אַתֶּם גִּלְעָד בְּתוֹךְ
אַפְרַיִם בְּתוֹךְ מְנַשֶּׁה: וַיִּלָּכֶד גִּלְעָד אֶת מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן לְאַפְרַיִם
וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ פְּלִיטֵי אַפְרַיִם אֲעַבְרָה וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי גִלְעָד
הָאֶפְרַתִּי אַתָּה וַיֹּאמֶר לֹא: וַיֹּאמְרוּ לוֹ אִמֶּר נָא שְׁבַלְתָּ וַיֹּאמֶר סְבַלְתָּ
וְלֹא יָכִין לְדַבֵּר כֵּן וַיֹּאחֲזוּ אוֹתוֹ וַיִּשְׁחָטוּהוּ אֶל מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן וַיַּפֵּל
בָּעֵת הַהִיא מֵאַפְרַיִם אַרְבָּעִים וּשְׁנָיִם אֲלָף."

(שופטים יב, ד-ו)

שאלה מספר 4

"הצבי" הוא שמו של העיתון שנוסד על ידי אליעזר בן יהודה בשנת 1884 בירושלים.

אדם קונן קינה על גיבורי ישראל: "הצבי ישראל על פחותיך חלל איך נפלו גבורים"

א. מי קונן את הקינה?

ב. בעקבות מה קונן קינה זו?

תשובה:

א. דוד

ב. בעקבות מותם של שאול ויהונתן בנו בגלבוע

"ויקנו דוד את הקינה הזאת על שאול ועל יהונתן בנו".

(שמ"ב א, יז)

"ויקח שאול ושלושת בניו ונשא כליו גם כל אנשיו ביום ההוא יחדיו".

(שמ"א לא, ו)

שאלה מספר 5

אדם אחד נתבקש להביא בשורת נחמה לעם ישראל בהיותם בצרה: "וְהִבֵּאתִי אֲתֶכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת יָדִי לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מִוְרֶשֶׁה אֲנִי ה'."

א. מי האדם?

ב. מה הייתה תגובת בני ישראל למשמע הדברים?

תשובה:

א. משה

ב. בני ישראל לא שמעו אל משה מפני העבודה הקשה שהוטלה עליהם

"וְהִבֵּאתִי אֲתֶכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת יָדִי לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ לָכֶם מִוְרֶשֶׁה אֲנִי ה': וַיִּדְבֹּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקָּצֶר רוּחַ וּמִעֲבֹדָה קָשָׁה."

(שמות ו, ח-ט)

שאלה מספר 6

חלק מחזונו של בן גוריון היה התיישבות בנגב, והוא עצמו עלה והתיישב בשדה בוקר.

בת ביקשה מאביה מקורות מים ונימקה את בקשתה: "הִבָּה לִי בִרְכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נִתְּנִי"

א. מי הבת?

ב. מה מספר לנו הכתוב שאירע לה לפני בקשתה?

תשובה:

א. עכסה

ב. צנחה מעל החמור

"וַיִּלְכְּדָה עֲתִנְיָאֵל בֶּן קִנְז אֶחָי כָּלֵב הַקָּטָן מִמֶּנּוּ וַיִּתֵּן לוֹ אֶת עֶכְסָה בְּתוֹ לְאִשָּׁה: וַיְהִי בְּבֹאָהּ וַתְּסִיתֶהוּ לְשֹׂאוֹל מֵאֵת אָבִיהָ הַשּׂוֹדָה וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמֹר וַיֹּאמֶר לָהּ כָּלֵב מָה לָּךְ: וַתֹּאמֶר לוֹ הִבָּה לִי בִרְכָה כִּי אֶרֶץ הַנֶּגֶב נִתְּנִי וְנִתְּנָה לִי גִלְת מִיָּם וַיִּתֵּן לָהּ כָּלֵב אֶת גִּלְת עֲלִית וְאֶת גִּלְת תַּחְתִּית".

(שופטים א, יג-טו)

שאלה מספר 7

בן גוריון שאב מהתנ"ך ערכים עליהם מתבססת חברת מופת:
עזרה לחלש ומשפט צדק.

מלך קרא לאנשי עירו לשנות את דרכיהם: "ויקראו אל אלהים
בחזקה וישבו איש מדרך הרעה ומון החמס אשר בכפיהם"

א. מי המלך?

ב. מה הייתה הפקודה שנתן לאנשי עירו? ציין לפחות
דבר אחד

תשובה:

א. מלך נינוה

ב. לצום , להתכסות בשקים

"ויגע הדבר אל מלך נינוה ויקם מכסאו ויעבר אדרתו מעליו ויכס
שק וישב על האפר: ויזעק ויאמר בנינוה מטעם המלך וגדליו
לאמר האדם והבהמה הבקר והצאן אל יטעמו מאומה אל ירעו
ומים אל ישתו: ויתכסו שקים האדם והבהמה ויקראו אל אלהים
בחזקה וישבו איש מדרך הרעה ומון החמס אשר בכפיהם".

(יונה ג, ו-ח)

שאלה מספר 8

בן גוריון היה הרוח החיה מאחורי חידון התנ"ך. בספר משלי נאמר: "להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידתם".

מלך שלח למלך אחר דברי משל: "החוח אשר בלבנון שלח אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך לבני לאשה ותעבר חית השדה אשר בלבנון ותרמס את החוח"

א. מי המלך השולח?

ב. מה המסר שביקש להעביר במשל זה?

תשובה:

ג. יהואש מלך ישראל

ד. להימנע ממלחמה איתו

"אז שלח אמציה מלאכים אל יהואש בן יהואחז בן יהוא מלך ישראל לאמר לכה נתראה פנים: וישלח יהואש מלך ישראל אל אמציהו מלך יהודה לאמר החוח אשר בלבנון שלח אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך לבני לאשה ותעבר חית השדה אשר בלבנון ותרמס את החוח: הפה הפית את אדום ונשאך לבר הכבד ושב בביתך ולמה תתגרה ברעה ונפלתה אתה ויהודה עמר".

(מל"ב יד, ח-י)

שאלה מספר 9

אנשים מישראל נצטוו לצאת חלוצים לעזרת אחיהם במלחמה:
"וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ חֲמִשִּׁים לִפְנֵי אַחֵיכֶם כָּל גְּבוּרֵי הַחֵיל וְעֲזַרְתֶּם
אוֹתָם"

א. מי האנשים?

ב. היכן נחלו את נחלתם?

תשובה:

א. שניים וחצי השבטים – ראובן, גד וחצי שבט המנשה

ב. בעבר הירדן המזרחי

"וְלִרְאוּבֵנִי וְלִגְדִי וְלִחֲצֵי שִׁבְט הַמְּנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: זָכוֹר
אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד ה' לֵאמֹר ה' אֱלֹהֵיכֶם מְנִיחַ
לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת: נְשִׁיכֶם טַפְּכֶם וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעֲבְרוּ חֲמִשִּׁים
לִפְנֵי אַחֵיכֶם כָּל גְּבוּרֵי הַחֵיל וְעֲזַרְתֶּם אוֹתָם: עַד אֲשֶׁר יָנִיחַ ה'
לְאַחֵיכֶם כָּכֶם וַיֵּרְשׁוּ גַם הֵמָּה אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֵיכֶם נָתַן
לָהֶם וְשִׁבְתֶּם לָאָרֶץ יִרְשָׁתְכֶם וַיֵּרְשֶׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה
עֶבֶד ה' בְּעֶבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ".

(יהושע א, יב-טו)

שאלה מספר 10

מלך שנשאל "מה אתן לך", העיד על עצמו: "אתה המלכת את עבדך {...} ואנכי נער קטן לא אדע צאת ובא"

א. מי המלך?

ב. מה היה הדבר ששאל מאת ה'?

תשובה:

א. שלמה

ב. חכמה, לב להבין משפט

"ועתה ה' אלקי אתה המלכת את עבדך תחת דוד אבי ואנכי נער קטן לא אדע צאת ובא: ועבדך בתוך עמך אשר בחרת עם רב אשר לא ימנה ולא יספר מרב: ונתת לעבדך לב שמע לשפט את עמך להבין בין טוב לרע כי מי יוכל לשפט את עמך הכבד הזה".

(מל"א ג, ז-ט)

שאלה מספר 11

אדם בירך אישה באומרו לה: "יְשֻׁלְּמִי ה' פֶּעַלְךָ וְתִהְיִי מְשֻׁכֶּרֶתךָ
שְׁלִמָה מִעַם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל"

א. מי המברך?

ב. בעקבות איזה מעשה בירך אותה האיש?

תשובה:

א. בועז

ב. על הצטרפותה של רות לעם ישראל

"וַיַּעַן בְּעֹז וַיֹּאמֶר לָהּ הִגֵּד הִגֵּד לִי כָל אֲשֶׁר עָשִׂית אֶת חֲמוּתְךָ
אַחֲרֵי מוֹת אִישׁךָ וְתַעֲזָבִי אָבִיר וְאִמִּי וְאֶרֶץ מוֹלָדְתְּךָ וְתִלְכִּי אֵל
עַם אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ תַּחֲמוּל שְׁלֹשׁוֹם: יְשֻׁלְּמִי ה' פֶּעַלְךָ וְתִהְיִי מְשֻׁכֶּרֶתךָ
שְׁלִמָה מִעַם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת כְּנָפָיו."

(רות ב, יא-יב)

שאלה מספר 12

איש מישראל שהציל ארץ מרעב, קיבל סמכויות שלטון מאת מלך נוכרי: "אתה תהיה על ביתי ועל פירי וישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך"

א. מה שם האיש?

ב. מה כינוי הכבוד לו זכה?

תשובה:

א. יוסף

ב. צפנת פענח (יתקבל גם: אברך)

"אתה תהיה על ביתי ועל פירי וישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך: ויאמר פרעה אל יוסף ראה נתתי אתך על כל ארץ מצרים: ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש וישם רבד הזהב על צוארו: וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו ויקראו לפניו אברך ונתון אתו על כל ארץ מצרים: ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים: ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע כהן אן לאשה ויצא יוסף על ארץ מצרים."

(בראשית מא, מ-מה)

שאלה מספר 13

מנהיג שהיה בגולה שאל אנשים שהגיעו מיהודה על מצבם של ירושלים ושארית הפליטה: "וְאַשְׁאֵלֶם עַל הַיְּהוּדִים הַפְּלִיטָה אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ מִן הַשְּׂבִי וְעַל יְרוּשָׁלַם"

א. מי המנהיג?

ב. מה הייתה התשובה שקיבל?

תשובה:

א. נחמיה

ב. הנשארים שנשארו שם נמצאים בחרפה, חומת ירושלים פרוצה ושעריה שרופים באש

"דַּבְּרִי נַחֲמִיָּה בֶּן חַכְלִיָּה וַיְהִי בַּחֹדֶשׁ כְּסֻלּוֹ שְׁנַת עֶשְׂרִים וְאַנִּי הֵיטִי בְּשׁוֹשׁן הַבִּירָה: וַיָּבֹא חֲנָנִי אֶחָד מֵאֲחֵי הוּא וְאַנְשֵׁים מִיְּהוּדָה וְאַשְׁאֵלֶם עַל הַיְּהוּדִים הַפְּלִיטָה אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ מִן הַשְּׂבִי וְעַל יְרוּשָׁלַם: וַיֹּאמְרוּ לִי הַנְּשֹׂאֲרִים אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ מִן הַשְּׂבִי שֶׁם בְּמַדִּינָה בְּרָעָה גְדֹלָה וּבַחֲרָפָה וְחֹמַת יְרוּשָׁלַם מְפֹרָצָה וּשְׁעָרֶיהָ נִצְתוּ בָּאֵשׁ."

(נחמיה א, א-ג)

שאלה מספר 14

אדם ונערו דיברו בשבחו של איש אלהים אותו ביקשו לפגוש:
"הִנֵּה נָא אִישׁ אֱלֹהִים בָּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כָּל אֲשֶׁר יְדַבֵּר
בּוֹא יְבוֹא"

- א. מי היה איש האלהים?
- ב. באיזה עניין ביקשו את עזרתו?

תשובה:

- א. שמואל
- ב. שאול ונערו ביקשו את עזרתו במציאת האתונות של קיש אבי שאול

"וַתֵּאבְדֶּנָּה הָאֲתֻנֹת לְקִישׁ אָבִי שְׁאוּל וַיֹּאמֶר קִישׁ אֵל שְׁאוּל בְּנוֹ
קַח נָא אֶתְּךָ אֶת אֶחָד מִהַנְּעָרִים וְקוּם לְךָ בִּקְשׁ אֶת הָאֲתֻנֹת: {...}
וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה נָא אִישׁ אֱלֹהִים בָּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כָּל אֲשֶׁר
יְדַבֵּר בּוֹא יְבוֹא עִתָּה נִלְכֶּה שָׁם אוֹלִי יִגִּיד לָנוּ אֶת דְּרָכָנוּ אֲשֶׁר
הָלַכְנוּ עָלֶיהָ."

(שח"א ט, ג-ו)

"וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶת שְׁאוּל וַיֹּאמֶר אֲנֹכִי הִרְאֵה עָלַי לִפְנֵי הַבָּמָה
וְאֶכְלֶתֶם עִמִּי הַיּוֹם וְשִׁלַּחְתִּיךָ בְּבֶקֶר וְכָל אֲשֶׁר בְּלִבְּךָ אֶגִּיד לְךָ."

(שח"א ט, יט)

שאלה מספר 15

על אדם אחד מסופר שחשש לבניו והקריב עבורם קורבנות:
"וַיְהִי כִּי הִקִּיפוּ יָמֵי הַמִּשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח {...} וַיִּקְדָּשׁם וְהִשְׁכִּים בְּבִקְרָה
וְהֵעֱלָה עֹלֹת מִסְפֵּר כָּלֶם..."

א. מי האדם?

ב. מה היה חששו?

תשובה:

א. איוב

ב. הוא חשש שמא חטאו או קיללו את ה'

"וַיְהִי כִּי הִקִּיפוּ יָמֵי הַמִּשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח אִיּוֹב וַיִּקְדָּשׁם וְהִשְׁכִּים בְּבִקְרָה
וְהֵעֱלָה עֹלֹת מִסְפֵּר כָּלֶם כִּי אָמַר אִיּוֹב אוֹלֵי חֲטָאוֹ בְּנֵי וּבָרְכוּ
אֱלֹהִים בְּלִבָּבָם כָּכָה יַעֲשֶׂה אִיּוֹב כָּל הַיָּמִים".

(איוב א, ה)

שאלה מספר 16

באחד מספרי המקרא נאמר: "ביום ההוא נקרא בספר משה באזני העם ונמצא כתוב בו אשר לא יבוא עמוני ומאבי בקהל האלהים עד עולם"

א. מדוע נאסרו עמוני ומאבי לבוא בקהל האלהים?

ב. מה עשה העם בעקבות שמיעת הדברים?

תשובה:

א. משום שלא קידמו את ישראל בלחם ובמים

ב. הבדילו את הנשים הנוכריות

"ביום ההוא נקרא בספר משה באזני העם ונמצא כתוב בו אשר לא יבוא עמוני ומאבי בקהל האלהים עד עולם: כי לא קדמו את בני ישראל בלחם ובמים וישכר עליו את בלעם לקללו ויהפך אלהינו הקללה לברכה: ויהי כשמעם את התורה ויבדילו כל ערב מישראל".

(נחמיה יג, א-ג)

הנושא השנתי: "מנהיגים את הדרך", 75 שנה למדינת ישראל



הסוכנות היהודית
לארץ ישראל
THE JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL

"הָבּוּ לָכֶם אֲנִישִׁים
חֲכָמִים וְגִבּוֹרִים ...
וְאִישׁ יָמִים בְּרֵאשִׁיכֶם"
(דברים א, י"ג)

חידון חתנ"ך העולמי לנזער

תשפ"ג



השלב השני

**זיהוי ספר באמצעות רמזים
ומשחק מחשב**

מקבץ מספר 1

זהה את שם הספר על פי הרמזים:

רמז ראשון: בית חנו

"בן דקר במקץ ובשעלבים ובית שמש ואילון בית חנו"

(מל"א ד, ט)

רמז שני: שנהבים

"כי אני תרשיש למלך בים עם אני חירם אחת לשלש שנים תבוא אני תרשיש נשאת זהב וכסף שנהבים וקפים ותכנים"

(מל"א י, כב)

רמז שלישי: כד הקמח

"כי כה אמר ה' אלהי ישראל כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר עד יום תת ה' גשם על פני האדמה"

(מל"א יז, יד)

שם הספר: מלכים א'

1

מי אמר: "וגם נצח ישראל לא ישקר ולא
ינחם כי לא אדם הוא להנחם?"

תשובה: שמואל | שמ"א טו, כט

2

באיזה ספר נאמר: "בָּרֶן יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר
וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים?"

תשובה: איוב | איוב לח, ו

3

יבחר ואלישוע הם בניו של:

תשובה: דוד | שמ"ב ה, טו

4

בן כמה היה אברהם בצאתו מחרן?

תשובה: 75 | בראשית יב, ד

5

מי אמר: "וּבֶהָרַ צִיּוֹן תִּהְיֶה כְּלִיטָה וְהָיָה
קֹדֶשׁ?"

תשובה: עובדיה | עובדיה א, יז

מקבץ מספר 2

זהה את שם הספר על פי הרמזים:

רמז ראשון: בעל גֶד

"מן ההר החלק העולה שער ועד בעל גֶד בבקעת הלבנון תחת הר חרמון
ואת כל מלכיהם לכד ויכם וימיתם"

(יהושע יא, יז)

רמז שני: משרפות מים

"ויתנם ה' ביד ישראל ויכום וירדפום עד צידון רבה ועד משרפות מים
ועד בקעת מצפה מזרח ויכם עד בלתי השאיר להם שריד"

(יהושע יא, ח)

רמז שלישי: פשתי העץ

"והיא העלתם הגגה ותטמנם בפשתי העץ הערכות לה על הגג"

(יהושע ב, ו)

שם הספר: יהושע

1

מי נפל: "בַּעַד הַשֹּׁבָכָה בַּעֲלִיתוֹ אֲשֶׁר בְּשִׁמְרוֹן
וַיַּחֲלֵ?"

תשובה: אחזיהו | מל"ב א, ב

2

באיזה ספר נאמר: "וַיִּבְנֶתָה עִיר עַל תְּלָה
וְאַרְמוֹן עַל מִשְׁפְּטוֹ יֵשֵׁב"?

תשובה: ירמיה | ירמיה ל, יח

3

עוץ ובוז הם בניו של:

תשובה: נחור / מלכה | בראשית כב, כא

4

כמה אנשים לקח איתו גדעון כדי להרוס את
מזבח הבעל?

תשובה: 10 | שופטים ו, כז

5

מי אמר: "וְהָרַבִּיתִי אֶת פְּרִי הָעֵץ וַתִּנּוֹבַת
הַשָּׂדֶה"?

תשובה: יחזקאל | יחזקאל לו, ל

מקבץ מספר 3

זהה את שם הספר על פי הרמזים:

רמז ראשון: יבנה

"וַיֵּצֵא וַיִּלָּחֶם בַּפִּלְשְׁתִּים וַיִּפְרָץ אֶת חוֹמַת גֹּת וְאֶת חוֹמַת יַבְנָה וְאֶת חוֹמַת
אַשְׁדּוֹד וַיִּבְנֶה עָרִים בְּאַשְׁדּוֹד וּבַפִּלְשְׁתִּים"

(דבה"ב כו, ו)

רמז שני: משמרון ועד בית חורון

"וּבְנֵי הַגָּדוֹד אֲשֶׁר הֵשִׁיב אֲמָצִיָּהוּ מִלֶּכֶת עִמּוֹ לְמַלְחָמָה וַיִּפְשְׁטוּ בְּעָרֵי יְהוּדָה
מִשְׁמָרֹן וְעַד בֵּית חוֹרֹן וַיִּכּוּ מֵהֶם שְׁלֹשָׁת אֲלָפִים וַיִּבְזּוּ בָזָה רַבָּה"

(דבה"ב כה, יג)

רמז שלישי: מגדלים בירושלם

"וַיִּבְנוּ עֲזִיָּהוּ מִגְדָּלִים בִּירוּשָׁלַם עַל שַׁעַר הַפֶּנֶה וְעַל שַׁעַר הַגֵּיא וְעַל
הַמִּקְצוֹעַ וַיַּחֲזִקֵם"

(דבה"ב כו, ט)

שם הספר: דברי הימים ב'

1

מי אמר: "ראה דברך טובים ונכחים ושמע
אין לך מאת המלך?"

תשובה: אבשלום | שמ"ב טו, ג

2

באיזה ספר נאמר: "וזרחה לכם יראי שמי
שמש צדקה ומרפא בכנפיה?"

תשובה: מלאכי | מלאכי ג, כ

3

נבית וקדר הם בניו של:

תשובה: ישמעאל | בראשית כה, יג

4

מה היה המרחק בין העם לבין ארון ברית ה'
במעבר הירדן?

תשובה: 2,000 אמה | יהושג ג, ד

5

מי אמר: "אמרו צדיק פי טוב פי פרי
מעלליהם יאכלו?"

תשובה: ישעיהו | ישעיה ג, י

מקבץ מספר 4

זהה את שם הספר על פי הרמזים:

רמז ראשון: דקלה

"ואת הדורם ואת אוזל ואת דקלה"

(בראשית י, כז)

רמז שני: עשרת מונים

"זה לי עשרים שנה בביתך עבדתוך ארבע עשרה שנה בשתי בנותיך ושש
שנים בצאנך ותחלף את משכרתי עשרת מונים"

(בראשית לא, מא)

רמז שלישי: נע ונד

"כי תעבד את האדמה לא תסוף תת כחה לך נע ונד תהיה בארץ"

(בראשית ד, יב)

שם הספר: בראשית

1

על מי נאמר: "ויִכָּרַת {...} בְּרִית לָעַם בְּיוֹם
הַהוּא וַיָּשֶׂם לוֹ חֶק וּמִשְׁפָּט בְּשִׁכְמָם?"
תשובה: יהושע | יהושע כד, כה

2

באיזה ספר נאמר: "הִיטִיבָה בְּרָצוֹנָךְ אֶת צִיּוֹן
תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם?"
תשובה: תהלים | תהלים נא, כ

3

אסיר ואלֶקְנָה הם בניו של:
תשובה: קרח | שמות ו, כד

4

מה היה מספר האנשים שהגיעו "מִשְׁכָּם
מִשְׁלוּ וּמִשְׁמָרוֹן {...} וּמִנְחָה וּלְבוֹנָה בְּיָדָם?"
תשובה: 80 | ירמיהו מא, ה

5

מי אמר: "טוֹב ה' לְמַעוֹז בְּיוֹם צָרָה וַיִּדַּע חֲסִי
בו?"
תשובה: נחום | נחום א, ז

מקבץ מספר 5

זהה את שם הספר על פי הרמזים:

רמז ראשון: אַחֲלָב

"אֲשֶׁר לֹא הוֹדִישׁ אֶת יֹשְׁבֵי עֵכוֹ וְאֶת יוֹשְׁבֵי צִידוֹן וְאֶת אַחֲלָב וְאֶת אַכְזִיב
וְאֶת חֲלָבָה וְאֶת אֶפִיק וְאֶת רַחֲב"

(שופטים א, לא)

רמז שני: עֵין הַקּוֹרָא

"וַיִּבְקַע אֱלֹהִים אֶת הַמִּכְתֵּשׁ אֲשֶׁר בְּלַחִי וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ מִים וַיִּשְׁתּוּ וַתִּשָּׁב רֹחוֹ
וַיַּחֲי עַל כֵּן קָרָא שְׁמָהּ עֵין הַקּוֹרָא אֲשֶׁר בְּלַחִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה"

(שופטים טו, יט)

רמז שלישי: עֵדֶת דְּבוּרִים וּדְבָשׁ

"וַיֵּשֶׁב מִיָּמִים לִקְחָתָהּ וַיִּסַּר לְרֹאוֹת אֶת מַפְלַת הָאָרֶץ וְהִנֵּה עֵדֶת דְּבוּרִים
בְּגוֹיֵת הָאָרֶץ וּדְבָשׁ"

(שופטים יד, ח)

שם הספר: שופטים

1

על מי נאמר: "קל ברגליו כאחד הצבים אשר
בשדה"?

תשובה: עשהאל | שמ"ב ב, יח

2

באיזה ספר נאמר: "פתחו שערים ויבא גוי
צדיק שמר אמונים"?

תשובה: ישעיה | ישעיה כו, ב

3

אבינעב ושמה הם בניו של:

תשובה: ישי | שמ"א טז, ח-ט

4

כמה כסף משלם המוציא שם רע על בתולת
ישראל?

תשובה: 100 | דברים כב, יט

5

מי אמר: "לי הכסף ולי הזהב נאם ה'
צבאות"?

תשובה: חגי | חגי ב, ח

מקבץ מספר 6

זהה את שם הספר על פי הרמזים:

רמז ראשון: הבתרון

"ואבגר ואנשיו הלכו בערבה כל הלילה ההוא ויעברו את הירדן וילכו כל הבתרון ויבאו מחנים"

(שמ"ב ב, כט)

רמז שני: לקחי חטים

"והנה באו עד תוך הבית לקחי חטים ויפהו אל החמש ורכב ובענה אחיו נמלטו"

(שמ"ב ד, ו)

רמז שלישי: כבשת האיש הראש

"ויבא הלך לאיש העשיר ויחמול לקחת מצאנו ומבקרו לעשות לארץ הבא לו ויקח את כבשת האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו"

(שמ"ב יב, ד)

שם הספר: שמואל ב'

1

למי נאמר: "מְבֹרֶכֶת ה' אֶרְצוֹ מִמֶּגֶד שָׁמַיִם
מִטֵּל וּמִתְהוֹם רִבְצָת תַּחַת"?

תשובה: יוסף | בראשית לג, יג

2

באיזה ספר נאמר: "עַץ חַיִּים הֵיא לְמַחְזִיקִים
בָּהּ וְתִמְכִּיָּה מֵאֲשֹׁר"?

תשובה: משלי | משלי ג, יח

3

דָּלִפּוֹן וְאַרְיָסִי הֵם בְּנֵי שׁוֹל:

תשובה: המן | אסתר ט, ז-ט

4

כמה שנים ישב שמעי בן גרא בירושלים עד
שברחו עבדיו?

תשובה: 3 | מל"א ב, לט

5

מי אמר: "וְאֵת יְרֵאָתִי אֶתֵּן בְּלִבְכֶּם לְבִלְתִּי סוֹר
מֵעָלַי"?

תשובה: ירמיהו | ירמיה לב, מ

מקבץ מספר 7

זהה את שם הספר על פי הרמזים:

רמז ראשון: תחו

"וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן הָרִמָּתִים צוֹפִים מִהָר אֶפְרַיִם וּשְׁמוֹ אֶלְקָנָה בֶּן יִרְחָם בֶּן אֱלִיהוּא בֶּן תָּחוּ בֶּן צוּר אֶפְרַתִּי"

(שמ"א א, א, א)

רמז שני: האבן האזל

"וְשִׁלַּשְׁתָּ תֵּרֶד מָאֵד וּבָאתְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נִסְתַּרְתָּ שָׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וַיֵּשְׁבֶת אֶצֶל הָאֶבֶן הָאֵזֶל"

(שמ"א כ, יט)

רמז שלישי: שריון קשקשים

"וְכֹכַב נְחֹשֶׁת עַל רֹאשׁוֹ וְשָׂרְיוֹן קִשְׁקָשִׁים הוּא לְבוּשׁ וּמִשְׁקַל הַשָּׂרְיוֹן חֲמִשָּׁת אֲלָפִים שֶׁקֶלִים נְחֹשֶׁת"

(שמ"א יז, ה)

שם הספר: שמואל א'

1

מי ממלכי יהודה קיים את הפסוק: "לא יומתו
אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות"?

תשובה: אמציה | מל"ב יד, ו

2

באיזה ספר נאמר: "ואהי להם למקדש מעט
בארצות אשר באו שם"?

תשובה: יחזקאל | יחזקאל יא, טז

3

חברון ועזיאל הם בניו של:

תשובה: קהת | שמות ו, יח

4

בן כמה היה נוח בזמן שהחל המבול?

תשובה: 600 | בראשית ז, ו

5

מי אמר: "הבונה בשמים מעלותיו ואגדתו על
ארץ יסדה"?

תשובה: עמוס | עמוס ט, ו

מקבץ מספר 8

זהה את שם הספר על פי הרמזים:

רמז ראשון: חֶרֶס

"וַיֵּלֶךְ חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן וְאַחִיקָם וְעַכְבּוֹר וְשָׁפָן וַעֲשִׂיָּה אֶל חִלְדָּה הַנְּבִיאָה אִשְׁתִּי
שָׁלֵם בֶּן תְּקֵנָה בֶּן חֶרֶס שְׂמֹר הַבְּגָדִים וְהִיא יֹשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַם בְּמִשְׁנֶה
וַיִּדְבְּרוּ אֵלֶיהָ"

(מל"ב כב, יד)

רמז שני: פִּקְעֵת שֹׁדָה

"וַיֵּצֵא אֶחָד אֶל הַשֹּׁדָה לִלְקֹט אֶרֶץ וַיִּמָּצֵא גִפּוֹן שֹׁדָה וַיִּלְקֹט מִמֶּנּוּ פִּקְעֵת
שֹׁדָה מֵלֵא בָּגָדוֹ וַיָּבֵא וַיַּפְלֵחַ אֶל סִיר הַנָּזִיד כִּי לֹא יִדְעוּ"

(מל"ב ד, לט)

רמז שלישי: רֶכֶב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ

"וַיְהִי הִמָּה הַלָּכִים הַלּוֹךְ וַדְּבַר וְהָיָה רֶכֶב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וַיִּפְרְדּוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם
וַיַּעַל אֵלֶיהוּ בְּסַעֲרָה הַשָּׁמַיִם"

(מל"ב ב, יא)

שם הספר: מלכים ב'

1

מי בנה מזבח לפניו וקרא: "חג לה' מקור"?
תשובה: אהרן | שמות לב, ה

2

באיזה ספר נאמר: "אחר ישובו בני ישראל
ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם"?
תשובה: הושע | הושע ג, ה

3

מפיו וחפיו הם בניו של:
תשובה: בנימין | בראשית מו, כא

4

כמה חודשים מלך יהויכין מלך יהודה?
תשובה: 3 | מל"ב כד, ח

5

מי אמר: "קדש ישראל לה' ראשית
תבואתה"?
תשובה: ירמיהו | ירמיה ב, ג

הנושא השנתי: "מנהיגים את הדרך", 75 שנה למדינת ישראל



הסוכנות היהודית
לארץ
JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL
ישראל

"הָבּוּ לָכֶם אֲנָשִׁים
חֲכָמִים וְגִבּוֹרִים ...
וְאֲנָשִׁים בְּרָאִיִּים"
(דברים א, י"ג)

חידון התנ"ך העולמי לנוער

תשפ"ג



השלב השלישי

שאלת ראש הממשלה

השאלות

בתנ"ך מוזכרים תפקידי מנהיגות רבים ומגוונים:
מלך, נשיא, רעה, שר, שופט, רוזן, נגיד וגיבור חיל.
השאלה הזוה עוסקת בנושאי תפקידים אלו.

מי אמר: "שמעו מלכים האזינו רזנים"?

תשובה: דבורה | שופטים ה, ג

מי אמר: "ועמד ורעה בעז ה'?"

תשובה: מיכה | מיכה ה, ג

מי אמר: "ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ בהרי ישראל
ומלך אחד יהיה לכלם למלך"?

תשובה: יחזקאל | יחזקאל לז, כב

מי אמר: "ויצא חטר מגזע ישי ונצר משרשו יפרה"?

תשובה: ישעיהו | ישעיה יא, א

**על מי נאמר: "וְשֵׁם שִׁפְטָאֵת יִשְׂרָאֵל וַיְבִן שֵׁם מִזְבֵּחַ
לָהּ"?**

תשובה: שמואל | שמ"א ז, יז

באיזה הקשר נזכרו: "שְׂרֵי הַשְּׁבֻטִים"?

תשובה: בנאום החניכה של דוד לשלמה בנו | דבהי"א כח, א

מי כונה: "הַנְּשִׂיא לַיהוּדָה"?

תשובה: ששבצר | עזרא א, ח

מיהו גיבור דוד שכונה: "הַפִּלְטִי"?

תשובה: חֶלֶץ | שמ"ב כג, כו

הנושא השנתי: "מנהיגים את הדרך", 75 שנה למדינת ישראל



הסוכנות היהודית
לארץ
JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL
ישראל

"הָבּוּ לָכֶם אֲנָשִׁים
חֲכָמִים וְנָבִיִּים ...
וְאֲשִׁימֶם בְּרֹאשֵׁיכֶם"
(דברים א, י"ג)

חידון התנ"ך העולמי לנזער

תשפ"ג



השלב הרביעי

ראש בראש

צמד ראשון: שמוחה

מי אמר: "ופדונוי ה' ישבון וכאו ציון
ברנה ושמחת עולם על ראשם?"

תשובה: ישעיהו | ישעיה לה, י

מי אמר: "ה' אלהיך בקרבך גבור
יושיע וישו עליך בשמחה?"

תשובה: צפניה | צפניה ג, יז

צמד שני: ישועה

באיזה ספר נאמר: "טוב ויחיל ודומם
לתשועת ה'?"

תשובה: איכה | איכה ג, כו

באיזה ספר נאמר: "כי הנני
מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ
שבים?"

תשובה: ירמיה | ירמיה ל, י

צמד שלישי: שקיעת השמש

באיזה הקשר נאמר: "ולא תבוא
עליו השמש"?

תשובה: תשלום שכיר במועד |
דברים כד, טו

על מי נאמר: "ותבא להם השמש"?

תשובה: האיש הלוי ופילגשו |
שופטים יט, יד

צמד רביעי: מספרים

מי המלך שמלך 8 שנים?

תשובה: יהורם מלך יהודה |
מל"ב ח, יז

מי שפט את ישראל 8 שנים?

תשובה: עבדון בן הלל הפרעתוני |
שופטים יב, יד

צמד חמישי: מילים יחידאיות

באיזה ספר נזכרה המילה
"מֶלֶט"?

תשובה: ירמיה | ירמיה מג, ט

באיזה ספר נזכרה המילה "גֶר"?

תשובה: ישעיה | ישעיה כז, ט

צמד שישי: חכמה

השלם את הפסוק: "תְּחַלֵּת חֶכְמָה
יֵרָאֵת ה'..."

תשובה: "וְדַעַת קְדָשִׁים בִּינָה" |
משלי ט, י

השלם את הפסוק: "רֵאשִׁית חֶכְמָה
קִנְיָה חֶכְמָה..."

תשובה: "וּבְכָל קִנְיָן קִנְיָה בִינָה" |
משלי ד, ז

צמד שביעי: שבטי ישראל

לפני נתינת כל שם של אחד
השבטים, מפורטת הסיבה
לקריאת השם. מיהו היחיד
שקודם נקרא שמו ורק אחר כך
פורטה הסיבה לשם שקיבל?

תשובה: ראובן | בראשית כט, לב

בלידת בני יעקב בחרן, מפורט השם
שקיבל כל בן מרחל או מלאה. מיהו
היחיד מבניו של יעקב שלא ניתן לו
שם על ידי רחל או לאה?

תשובה: לוי | בראשית כט, לד

צמד שמיני: מלכות

שני אנשים אמרו לאדם אחר:
"וּמַלְכָּת בְּכָל אֲשֶׁר תֵּאֵוָה נַפְשִׁי",
ציין אחד מהם.

תשובה: אבנר / אחיה השילוני |
שמ"ב ג, כא / מל"א יא, לד

שני אנשים אמרו לאדם אחר:
"וּמַלְכָּת בְּכָל אֲשֶׁר תֵּאֵוָה נַפְשִׁי",
ציין אחד מהם.

תשובה: אבנר / אחיה השילוני |
שמ"ב ג, כא / מל"א יא, לד

צמד תשיעי: כלי מלחמה

בהקשר לשני בעלי חיים בספר איוב
מוזכר "כידון", ציין אחד מהם.

תשובה: סוס / לויתן |
איוב לט, כג / איוב מא, כא

בהקשר לשני בעלי חיים בספר איוב
מוזכר "כידון", ציין אחד מהם.

תשובה: סוס / לויתן |
איוב לט, כג / איוב מא, כא

צמד עשירי: פעם ראשונה

מתי בכה יוסף בפעם הראשונה?

תשובה: כשאחיו הודו באשמה,
לפני שאסר את שמעון |
בראשית מב, כא-כד

מתי בכה דוד בפעם הראשונה?

תשובה: כשנפגש עם יהונתן לאחר
מעשה החיצים | שמ"א כ, מא



הסוכנות היהודית
JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL
ישראל



חידון התנ"ך לנוער

התפוצות

תשפ"ג

מבנה החידון ושלביו

השלב	המשתתפים	הנושא	הניקוד
פומבי שלב ראשון	12	השאלה האישית	7
פומבי שלב שני	6	שאלות בזק באמצעות משחק מחשב	16
פומבי שלב שלישי	4	סבב שאלות	18

חומר הלימוד לחידון העולמי

תורה

בראשית: כל הספר
שמות: א-כ, כד, לא-לד
ויקרא: י-יא, כג-כד
במדבר: ט-יז, כ-כה, כז, לא-לד
דברים: כא-כה, לא-לד

נביאים ראשונים

יהושע: א-יא, יד, יז, כב-כד
שופטים: כל הספר
שמואל א': כל הספר
שמואל ב': כל הספר
מלכים א': כל הספר
מלכים ב': כל הספר

נביאים אחרונים

ישעיה: א-יא, כד-כט, לה
ירמיה: א-ב, ל-מה
יחזקאל: א-ד, יא-טו, לו-לט

תרי עשר

הושע: א-ו
יואל: כל הספר
עמוס: כל הספר
עובדיה: כל הספר
יונה: כל הספר
מיכה: כל הספר
נחום: כל הספר
חבקוק: כל הספר
צפניה: כל הספר
חגי: כל הספר
זכריה: א-ח
מלאכי: כל הספר

כתובים

תהלים: נא-נט
משלי: א-ט
איוב: א-ב, מב
שיר השירים: כל הספר
רות: כל הספר
איכה: א-ג
קהלת: א, ט-יב
אסתר: כל הספר
דניאל: א-ו, ט-י
עזרא: א, ג-י
נחמיה: א-ו, ח-י, יג
דברי הימים א: כח-כט
דברי הימים ב: כה-כח

חידון התנ"ך לנוער התפוצות, התשפ"ג

תקנון החידון וסדריו

1. בחידון התפוצות משתתפים 12 מתמודדים ומתמודדות, עד מתמודד/ת 1 מכל מדינה מתוך המתמודדים שלא עלו לחידון העולמי, אלה שצברו את הניקוד הגבוה ביותר בחידון בכתב.
2. בחידון הפומבי אפשר לצבור עד 41 נקודות. כאמור, הנקודות שצברו הנבחרים במבחן המיון ייזקפו לזכותם בשלב זה. לכן ניתן לצבור בחידון המחוזי, בסך הכול, עד 91 נקודות.
3. בחידון הפומבי 3 שלבים. הניקוד מצטבר לכל אורך החידון.

שלב א': השאלה האישית

לשלב זה שני חלקים:

- א. בחלק הראשון יקבל המתמודד 4 דמויות/מקומות/צמחים בתנ"ך ויזהה מה המשותף לשלוש/ה מהם/ן ומי הדמות/המקום/הצמח יוצא/ת הדופן. אם יזהה המתמודד מי הדמות/המקום/הצמח יוצא/ת הדופן יזכה בנקודה אחת, ואם יידע להסביר מה המשותף לשלוש/ת הדמויות/מקומות/צמחים האחרים/ות יזכה ב-3 נקודות נוספות. סך הכל בחלק זה ניתן לצבור 4 נקודות.
- ב. בחלק השני יענה המתמודד על שאלה בנושא המשותף מהחלק הקודם או שאלה הקשורה ליוצא הדופן מאותו חלק. תשובה נכונה על חלק זה תזכה את המתמודד ב-3 נקודות.
- ג. סך הכל ניתן לצבור בשלב זה 7 נקודות.

שלב ב': משחקי מחשב

- א. בשלב זה ישתתפו 6 המתמודדים שצברו את הניקוד הגבוה ביותר לאחר שקלול ניקוד המבחן המקדים והשלב הראשון.
- ב. כל מתמודד יענה בתורו על מקבץ בן 4 שאלות בזמן מוגבל.
- ג. לרשות המתמודד 60 שניות להשיב לכל השאלות.
- ד. תשובה נכונה על כל אחת מהשאלות תזכה את המתמודד ב-4 נקודות.
- ה. סך הכל ניתן לצבור בשלב זה 16 נקודות.
- ו. אם המתמודד משהה במענה על שאלה, הוא זכאי לבקש מהמנחה לעבור לשאלה הבאה, אולם לא יוכל לחזור ולענות על שאלה זו.

שלב ג': סבב שאלות

- א. לשלב זה יעפילו עד 4 מתמודדים, אלה שצברו את הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר.
- ב. בשלב זה שני חלקים.
- ג. בחלק הראשון יישאלו כלל המתמודדים 4 שאלות, כשלכל שאלה יש 4 תשובות או יותר. כל מתמודד בתורו יענה תשובה אחת בלבד.
- ד. בכל שאלה ישתנה סדר המתמודדים העונים את התשובות, כך שכל מתמודד יענה פעם אחת ראשון, פעם אחת שני, פעם אחת שלישי ופעם אחת רביעי.
- ה. בחלק השני של שלב זה ימשיכו רק שני המתמודדים בעלי הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר.
- ו. בחלק זה יתקיימו עוד 2 סבבי שאלות, הפעם רבות ברירה. בכל סבב יוצגו לשני המתמודדים 4 תשובות קבועות.

כל מתמודד בתורו יקבל שאלה, עליה יענה תשובה מתוך התשובות המוצעות.

ז. תשובה נכונה על כל שאלה תזכה את המתמודד ב-3 נקודות.

ח. הזמן הקצוב לכל מתמודד לענות על שאלה הוא 30 שניות בחלק הראשון ו-60 שניות בחלק השני.

ט. סך הכל ניתן לצבור בשלב זה עד 18 נקודות.

בתום השלב השלישי בחידון הפומבי יוכרע מי הזוכה בחידון.

המתמודד שיזכה בניקוד הגבוה ביותר, יוכתר כחתן/כלת חידון התפוצות לנוער יהודי לשנת תשפ"ג.

אם לא תהיה הכרעה בתום שלב זה יוכרזו שני המתמודדים כחתנים או ככלות, ללא שימוש בשאלת המילואים.

שאלת המילואים:

א. בכל שלב במהלך החידון בו אין הכרעה על זהות העולים לשלב הבא, ייעשה שימוש בשאלת המילואים, עליה ענו המתמודדים מבעוד מועד.

ב. ציון שאלת המילואים לא מצטבר עם הניקוד בחידון בשום שלב, אלא נועד רק למקרים בהם אין הכרעה (למעט בסיום שלב הראש בראש בו יוכתרו שני זוכים במקום הראשון במקרה של שוויון בניקוד).

תיקון תשובה

א. ענה המתמודד תשובה שאיננה נכונה בכל שלב משלבי החידון לא תינתן לו הזדמנות שנייה לענות על שאלה זו, למעט

במקרה בו המתמודד מתקן את תשובתו תוך כדי דיבור ואומר את התשובה הנכונה.

ב. במקרה בו ענה המתמודד תשובה נכונה וחזר בו תוך כדי דיבור וענה תשובה שאיננה נכונה, יש לקבל את התשובה האחרונה שנענתה והמתמודד לא יקבל ניקוד על שאלה זו.

ערעורים

א. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד, בין שלב לשלב. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.

ב. הערעור יוגש בכתב ובצורה מכובדת למזכירות החידון במהלך ההפסקות.

ג. בתום בדיקת הערעור תהא פסיקתם של השופטים סופית ואי אפשר לערער עליה לאחר החידון.

ד. אין להגיש ערעור לאחר החידון בכל מקרה שהוא.

ה. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

סדר הצגת השאלות למתמודדים בחידון הפומבי

1. המתמודדים יישבו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחתם. על השולחן, ליד כל מתמודד/ת ומתמודד/ת, יוצב שלט ועליו שמותיהם (השם הפרטי תחילה ואחריו שם המשפחה) ושמות בתי הספר שלהם.

2. סדר הצגת השאלות למתמודדים יהיה לפי סדר ישיבתם.

3. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה מלאה על השאלה, יכריז או תכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות

שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.

4. ענה או ענתה המתמודד/ת תשובה חלקית, ייועץ יושב הראש בחבריו השופטים וכריז על מספר הנקודות שצבר/ה המתמודד/ת, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו/ה.

5. לא ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה, יכריז יושב הראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם ס ליד שם המתמודד/ת.

6. ענה/ענתה המתמודד/ת על השאלה באופן לא נכון, יכריז יושב הראש "תשובה לא נכונה", ובטופס השיפוט יירשם ס ליד שם המתמודד/ת.

מתמודדים בעלי לקויות למידה וצרכים מיוחדים

1. כל המתמודדים זכאים להקראת השאלות על ידי מנחה החידון.

2. בשלבים הראשון והשלישי, יהיו שופטי החידון ומנחה/ת החידון רשאים לתת עוד זמן קצר לגיבוש התשובה למתמודדים בעלי לקויות שיבקשו זאת.

3. בשלב השני – למתמודדים בעלי לקויות חושיות ופיזיות תינתן הארכת זמן של 15 שניות.

חבר השופטים והשופטות

1. חבר השופטים מורכב מיושב הראש, כשלצידו עד ארבעה שופטים.

2. יושב הראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן/ת זכה/זכתה בהן. בנוסף, עליו לפקח על רישום הניקוד בטבלאות הניקוד.

3. יושב הראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.

4. בעת הצורך, אם לא השיב/ה המתמודד/ת תשובה מלאה, יקרא יושב הראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד את חבריו השופטים בקריאת חלק מהתשובות.

5. בסוף החידון יורה יו"ר חבר השופטים למנחה להכריז את שם חתן או כלת החידון המחוזי.

6. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד, בין שלב לשלב. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.

7. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.



הסוכנות היהודית
JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL
ישראל



חידון התנ"ך לנוער

התפוצות

תשפ"ג

השלב הראשון

השאלה האישית

שאלה מספר 1

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

אלימלך

מכיר

בעז

עובד

תשובה: מכיר

ההקשר: צאצאי יהודה במגילת רות

שאלת ההמשך:

שושלת יהודה מגיעה עד דוד המלך, אשר לא פעם אף נתקו במרידות. ציין מרידה אחת כזאת ששמה את שלטונו בסכנה

תשובה:

מרד אבשלום / מרד שבע בן בכרי

(שמ"ב טו, י-טו / שמ"ב כ, א-ב)

שאלה מספר 2

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

אילון הזבולוני

תולע בן פואה

שאול בן קיש

עבדון בן הלל

תשובה: שאול בן קיש

ההקשר: שופטי ישראל

שאלת ההמשך:

תקופת השופטים היתה תקופה בה שררו חוסר סדר ואנרכיה שהובילו לא פעם למלחמת אחים. ציין דוגמא לעימותים בתוך בני ישראל בתקופת השופטים.

תשובה:

מלחמת פילגש בגבעה / מריבת יפתח ובני אפרים שהובילה לשפיכות דמים / גדעון באנשי סוכות ופנואל / אבימלך ואנשי שכם

[שופטים כ / שופטים יב, ד-ו / שופטים ח, טו-יז / שופטים ט, מב-מה]

שאלה מספר 3

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

אסא

רחבעם

יהושפט

אחאב

תשובה: אחאב

ההקשר: מלכי יהודה / מלכים שעשו הישר בעיני ה'

שאלת ההמשך:

בקרב מלכי ישראל נמצאו לא פעם מרידות וקשירת קשר לתפיסת השלטון בכוח. ספר על מקרה אחד כזה.

תשובה:

מרד בעשא בנדב / מרד זמרי באלה / מרד יהוא ביורם / מרד שלום בזכריה / מרד מנחם בשלום / מרד פקח בפקחיה / מרד הושע בפקח

(מל"א טו, כז / מל"א טז, ט-י / מל"ב ט, יד / מל"ב טו, י / מל"ב טו, יד / מל"ב טו, כה / מל"ב טו, לו)

שאלה מספר 4

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

אבשלום

איתי

אדוניה

אמנון

תשובה: איתי

ההקשר: בני דוד

שאלת ההמשך:

בני דוד ידעו עליות ומורדות ביחסים ביניהם, ולא פעם הגיעו לעימותים. ציין מקרה אחד בו שניים מבניו של דוד הגיעו לעימות.

תשובה:

אבשלום רצח את אמנון בעקבות אונס תמר / אדוניה התיימר למלוך במקום שלמה שלבסוף החליט להורגו

(שמ"ב יג, כב-כט / מל"א ב, כב-כה)

שאלה מספר 5

זהה את המקום יוצא הדופן:

עקרון

אשדוד

יריחו

גת

תשובה: יריחו

ההקשר: ערי הפלשתים

שאלת ההמשך:

לאחר שנשבה במערכה באבן העזר בימיו של שמואל, עבר ארון ה' בערי הפלשתים וחולל בהן מגפות. ציין מקרה נוסף בו היה פלא/נס בשל נוכחות ארון ה'.

תשובה:

חציית הירדן / כיבוש יריחו / ברכה בבית עובד אדום הגיתי
(יהושע ג, טו / יהושע ו, יב-כ / שמ"ב ו, יב)

שאלה מספר 6

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

עשהאל

יואב

אבישי

חושי

תשובה: חושי

ההקשר: בני צרויה אחות דוד

שאלת ההמשך:

בני צרויה תוארו על ידי דוד כאנשים קשים. עם זאת, דוד שם אותם במקום בכיר בצבאו והם אכן הביאו נצחונות. תאר מקרה אחד בו בני צרויה סייעו לדוד במלחמותיו.

תשובה:

בני צרויה נלחמו באבנר ואנשיו ממחנה איש בשת / יואב סלל את הדרך לניצחון ברבת בני עמון / יואב הרג את אבשלום והביא לסוף המרד / יואב גרם להשבתת מרד שבע בן בכרי / אבישי עזר לדוד במלחמתו בישבי בנב

(שמ"ב ב, יב-לב / שמ"ב יב, כז-כט / שמ"ב יח, יד-טז / שמ"ב כ, טו-כב / שמ"ב כא, טו-יז)

שאלה מספר 7

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

אביתר

דניאל

אהרן

עלי

תשובה: דניאל

ההקשר: שמות כהנים

שאלת ההמשך:

לכהנים משבט לוי היה תפקיד חשוב בשירות בקודש. התנ"ך מונה מקרים בהם היה ניסיון לערער על הכהונה או למנות כהנים שלא משבט לוי. ציין ניסיון כזה.

תשובה:

מרד קורח ועדתו / ירבעם בן נבט מינה כהנים שלא משבט לוי
לשרת באתרי הפולחן בדרום ובבית אל
(במדבר טז / מל"א יב, כו-לט)

שאלה מספר 8

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

חנניה

חגי

מלאכי

זכריה

תשובה: חנניה

ההקשר: מנביאי התרי עשר

שאלת ההמשך:

חנניה היה אחד מחבריו של דניאל שהוגלו לבבל ועמדו לשרת לפני נבוכדנאצר. לדניאל וחבריו נעשו ניסים בבבל. ציין אחד מהם.

תשובה:

ניזונו בזרעונים ומים בלבד ולמרות זאת היו בבריאות טובה יותר מיתר חבריהם / ההצלה מכבשן האש / דניאל לא נפגע מהאריות בגוב אליו הושלך

(דניאל א, ח-טז / דניאל ג, ח-ל / דניאל ו)

שאלה מספר 9

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

בת שבע

דבורה

מרים

חולדה

תשובה: בת שבע

ההקשר: כולן היו נביאות

שאלת ההמשך:

נשים רבות בתנ"ך מוזכרות בהקשר לתפקיד מנהיגותי שעזר לבניית חברה מתוקנת, אך גם נשים שאינן קשורות לתפקידי המנהיגות היוו השראה בזכות גבורתן. ציין מקרה בתקופת הנביאים בו הצילה אישה את סובביה בזכות גבורתה.

תשובה:

רחב והמרגלים / יעל וסיסרא / האישה שהשליכה פלח רכב על ראש אבימלך / אביגיל ונבל / האישה מבחורים / האישה החכמה באבל בית מעכה
(יהושע ב, ד-כא / שופטים ד, טז-כב / שופטים ט, נג / שמ"א כה, יח-לא / שמ"ב יז, יט-כ / שמ"ב כ, טז-כב)

שאלה מספר 10

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

לוי

שמעון

יהודה

יוסף

תשובה: יוסף

ההקשר: בני לאה

שאלת ההמשך:

כחלק מקשרי המשפחה המוזכרים בתנ"ך מסופר על שיחות שהתקיימו בין אימהות לבניהן, ציין שיחה אחת כזו

תשובה:

יעקב ורבקה, שמשון ואמו, מיכה ואמו, שלמה ובת שבע
(בראשית כז, ו-יג / שופטים יד, ב-ג / שופטים יז, ב-ג /
מל"א ב, יט-כב)

שאלה מספר 11

זהה את הצמח יוצא הדופן:

אטד

שקד

תאנה

זית

תשובה: שקד

ההקשר: הצמחים במשל יותם

שאלת ההמשך:

התאנה, שהיא אחת משבעת המינים בהם נשתבחה ארץ ישראל, הייתה נפוצה מאוד בסיפורי התנ"ך ואף בנבואותיו. ציין מקרה בו השתמשו בפרי התאנה

תשובה:

אדם וחוה עשו חגורות מעלה התאנה / לקיחת התאנים מנחל
אשכול על ידי המרגלים / ריפוי חזקיהו על ידי דבלת תאנים /
סחר בתאנים בימי נחמיה

(בראשית ג, ז / במדבר יג, כג / מל"ב כ, ז / נחמיה יג, טו)

שאלה מספר 12

זהה את הדמות יוצאת הדופן:

נעה

עכסה

תרצה

חגלה

תשובה: עכסה

ההקשר: בנות צלפחד

שאלת ההמשך:

עכסה, שהייתה בתו של כלב, ביקשה מאביה מקורות מים משום שנחלתה הייתה הנגב שהמים בו היו למצרך נדיר. גם בני ישראל ביקשו לא פעם מקור מים מאת ה' במהלך מסעותיהם במדבר. ציין אירוע ניסי אחד שנעשה לצורך מילוי בקשתם

תשובה:

המתקת המים במרה / הכאת הצור בחורב / מעשה מי מריבה
(שמות טו, כה / שמות יז, ו / במדבר כ, יא)



משרד החינוך



הסוכנות היהודית
לארץ
JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL
ישראל



חידון התנ"ך לנוער

התפוצות

תשפ"ג

השלב השני

שאלות בזק באמצעות
משחק מחשב

מקבץ מספר 1 – שבטי ישראל

מאיזה שבט היה גדעון בן יואש אבי העזרי?

1

תשובה: מנשה | שופטים ו, טו

מה שם העיר אליה הגיעו כל שבטי ישראל להמליך עליהם את דוד?

2

תשובה: חברון | שמ"ב ה, ג

מי המנהיג שציווה לקחת 12 איש משבטי ישראל - "איש אחד איש אחד לשבט"?

3

תשובה: יהושע | יהושע ג, יב

מיהו השבט שבורר: "אתה יודוך אחיר יְדֹךְ בְּעֶרְךְ אֵיבֶיךָ וְשִׁתְּחוּ לְךָ בְּנֵי אֵיבֶיךָ"?

4

תשובה: יהודה | בראשית מט, ח

מקבץ מספר 2 – שבטי ישראל

1

מיהם השבטים שבחרו לשבת בעבר הירדן
המזרחי?

תשובה: ראובן, גד וחצי המנשה | במדבר לב, לג

2

מיהו האדם שהובטח לו על ידי נביא שימלוך על
עשרה שבטים?

תשובה: ירבעם בן נבט | מל"א יא, לא

3

מי שיבחה את השבטים שהגיעו לסיוע אחיהם במלחמה:
"זבלון עם חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה"?

תשובה: דבורה | שופטים ה, יח

4

מיהו השבט לו אמר יהושע: "בְּנִכְסִים רַבִּים שׁוּבוּ אֵל
אַהֲלֵיכֶם {...} חֲלְקוּ שָׁלָל אִיְבֵיכֶם עִם אַחֵיכֶם"?

תשובה: מנשה / שנים וחצי השבטים | יהושע כב, ח

מקבץ מספר 3 – מלכים

1

מיהו המלך שעשה עצמו כמשוגע?

תשובה: דוד | שמ"א כא, יד-טו

2

מי המנהיג שנשא לפני העם את "משפט המלך"?

תשובה: שמואל | שמ"א ח, יא

3

מיהו המלך עליו נאמר: "וְיִהִי הַמֶּלֶךְ {...} מֶלֶךְ עַל כָּל יִשְׂרָאֵל"?

תשובה: שלמה | מל"א ד, א

4

באיזה ספר נאמר: "בַּיָּמִים הָהֵם אִין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה"?

תשובה: שופטים | שופטים כא, כה

מקבץ מספר 4 – מלכים

מיהו האדם שנלחם עם אנשיו בארבעה מלכים?

1

תשובה: אברהם | בראשית יד, ט

מה שם העץ שהמליכו העצים במשל יותם?

2

תשובה: אתד | שופטים ט, יד-טו

מיהו המלך שאמר: "אל יתהלל חֲגֹר כְּמִפְתָּח"?

3

תשובה: אחאב | מל"א כ, יא

מיהו המלך שהומלך לאחר שהוחבא שש שנים בבית
ה'?

4

תשובה: יואש מלך יהודה | מל"ב יא, ב-ג

מקבץ מספר 5 – נביאים

1

מה שם הנביא שאמר לדוד את משל "כבשת
הרש"?

תשובה: נתן | שמ"ב יב,

2

מה שם הנביא שראה סוסים אדומים בנבואתו?

תשובה: זכריה | זכריה א, ו

3

מה שם הנביא שתואר: "איש בעל שער ואזור עור
אזור בכתפיו"?

תשובה: אליהו | מל"ב א,

4

מי הנביא שניבא: "כעת מחר סאה סלת בשקל
וסאתים שערים בשקל בשער שמרון"?

תשובה: אלישע | מל"ב ז

מקבץ מספר 6 – נביאים

1

מהו שמו של הנביא שבא לקלל את ישראל, אך יצא מברך?

תשובה: בלעם בן בעור | במדבר כג, יא

2

מיהו הנביא שהשליך מלח למימיה של עיר כדי לרפא אותם?

תשובה: אלישע | מל"ב ב, כא

3

מי אמר: "מי יתן כל עם ה' נביאים"?

תשובה: משה | במדבר יא, כט

4

מי הנביא לו אמר דוד: "צר לי מאד נפלה נא ביד ה' כי רבים רחמיו וביד אדם אל אפלה"?

תשובה: גד | שמ"ב כד, יד



הסוכנות היהודית
JEWISH AGENCY
FOR ISRAEL
ישראל



חידון התנ"ך לנוער

התפוצות

תשפ"ג

השלב השלישי

סבב שאלות

חלק א': סבב ראשון

השאלה:

תקיעה בשופר בעת העתיקה היתה מתרחשת בעיקר בעת מלחמה.

ציין שם של אדם שתקע בשופר.

התשובות:

אהוד בן גרא | שופטים ג, כז

גדעון | שופטים ו, לד

שאול | שם"א יג, ג

יואב בן צרויה | שם"ב ב, כח

שבע בן בכרי | שם"ב כ, א

חלק א': סבב שני

השאלה:

הצום מסמל את כניעתו של האדם לפני הבורא.
ציין שם אדם שהיה בצום / תענית.

התשובות:

דוד | שמ"ב יב, טז

אחאב | מל"א כא, כז

אסתר / מרדכי | אסתר ד, טז

דניאל | דניאל ט, ג

עזרא | עזרא ט, ה

נחמיה | נחמיה א, ד

חלק א': סבב שלישי

השאלה:

הקשר בין נביא למלך בימים עברו היה קיים לצרכים שונים.

ציין צמד של מלך ונביא שהיו בקשר לאחר תקופת שלמה.

התשובות:

ירבעם עם אחיה השילוני ועם הנביא הזקן

מיהודה | מל"א יא, כט-לח . מל"א יג, א-י

אחאב עם אליהו | מל"א יח

אחזיה עם אליהו | מל"ב א

יהושפט עם אלישע | מל"ב ג, יא-יב

יהורם / מלך ישראל עם אלישע | מל"ב ג, יא-יב

יואש מלך ישראל עם אלישע | מל"ב יג, יד-יט

חזקיהו עם ישעיהו | מל"ב כ

יאשיהו עם חולדה | מל"ב כב

חלק א': סבב רביעי

השאלה:

**לצבא ישראל היו רבים שעמדו בראשו וכיהנו בתפקיד
"שר צבא".**

ציין שמו של אחד מהם.

התשובות:

יואב בן צרויה | שמ"ב ח, טז

אבנר בן נר | מל"א ב, לב

עמשא בן יתר | מל"א ב, לב

בניהו בן יהוידע | מל"א ב, לה

עמרי | מל"א טז, טז

חלק ב': סבב ראשון

ארבע התשובות האפשריות: משה , עלי , שמואל , אליהו

שאלה 1:

מי לא הוכיח את העם?

תשובה: עלי

מקורות: שמות לב, ל. שמ"א יב, ו-טו.

מל"א יח, כא

שאלה 2:

למי לא היה נער משרת?

תשובה: שמואל

מקורות: שמות כד, יג. שמ"א ב, יא.

מל"א יט, כא

חלק ב': סבב שני

ארבע התשובות האפשריות: מושה , עלי , שמואל , אליהו

שאלה 1:

למי לא היו שני בנים?

תשובה: אליהו

מקורות: שמות יח, ג-ד. שמ"א א, ג.

שמ"א ח, א-ב

שאלה 2:

מי לא התפלל אל ה'?

תשובה: עלי

מקורות: שמות לב, יא-יד. שמ"א ז, ט.

מל"א יח, לו-לז

